

Discoverysystem – att arbeta fram ett användarvänligt gränssnitt: En fallstudie på Södertörns högskolebibliotek

Johanna Säll och Cattis Hummelstrand

Hösten 2012 lanserade Södertörns högskolebibliotek ett discoveryverktyg (Primo från ExLibris) <http://www.sh.se/bibliotek>. Målet med det nya sökverktyget var och är att det ska vara det primära sökverktyget att starta sin informationssökning i och det ersätter den gamla bibliotekskatalogen. En stor del av bibliotekets olika resurser täcks av systemet med undantag för framförallt svenskt material. En stor sökruta möter bibliotekets besökare och denna följer i princip med var du än befinner dig på bibliotekets olika webbsidor.

Redan vid lanseringen av discoveryverktyget omarbetade vi gränssnittet rejält jämfört med hur Primo ser ut "out of the box". Dessa förändringar hade vi gjort dels utifrån vad vi trodde skulle vara bra för våra användare och dels utifrån högskolans grafiska profil och webbplatsens utseende. Det här innebar att vi bland annat använde samma färger, bakgrund och typsnitt som högskolan i övrigt samt att vi flyttade facetterna till höger i enlighet med högskolans olika menyval. Vi ville också ge verktyget ett eget namn istället för produktnamnet Primo och valde att kalla det för "SöderScholar" - en mix av *Södertörn* och *Google Scholar*.

Förhoppningarna på det nya sökverktyget var stora och ganska snart efter implementering ville vi försöka få svar på om våra förväntningar uppfyllts. Ungefär ett halvår efter lanseringen startades därför ett projekt för att försöka ta reda på vad högskolans studenter och lärare/forskare tyckte om verktyget. På biblioteket hade vi ingen större erfarenhet av att genomföra användarundersökningar men vi bildade en projektgrupp med en bra mix av kompetenser bestående av en IKT-pedagog, en applikationsutvecklare och bibliotekarier. Tillsammans arbetade projektgruppen fram frågor och olika scenarier att använda i undersökningen som bestod dels av en enkät på webben och dels av observationsstudier. Hela rapporten från det här projektet finns att läsa här:

[http://www.sh.se/p3/ext/res.nsf/vRes/bibliotek_anvandarstudie_soderscholar_pdf/\\$File/Anvandarstudie_%20SoderScholar.pdf](http://www.sh.se/p3/ext/res.nsf/vRes/bibliotek_anvandarstudie_soderscholar_pdf/$File/Anvandarstudie_%20SoderScholar.pdf)

Resultatet av denna undersökning kan enkelt sammanfattas med: 1. Relevansrankningen är mycket viktig 2. Facetterna förbises 3. Terminologi och språk är viktigt 4. Hela sökmiljön är viktig.

Vi prioriterade dessa utmaningar genom att använda en cost-value metod för att kunna bedöma var vi borde lägga störst krut. Denna metod fungerar så att "kostnad" (i form av arbetstid/arbetsinsats eller vad som ens är möjligt att göra i systemet) vägs mot potentiellt värde (i form av förbättringar för våra användare). Sådant som fick låg kostnad och högt värde prioriterades högst medan sådant som hade hög kostnad och kanske inte så högt värde heller ströks helt. Sådant som hade både hög kostnad och ett högt värde hamnade på en slags önskelista, en del skickades som utvecklingsförslag till ExLibris.

Relevansrankningen är den bit som förstås är svårast att påverka men här fungerar olika discoveryverktyg på olika sätt. Med Primo kan vi i alla fall påverka att kursböcker alltid rankas mycket högt i träfflistan vilket lett till en klar förbättring. Innan tenderade våra egna böcker att "drunkna" i allt annat material men nu dyker alltid kursbokstitlarna upp tidigt i träfflistan.

I och med att discoveryverktygen hanterar mycket stora sökmängder är filtreringen och användningen av facetter en viktig funktion. Men i studien såg vi att få studenter använde sig av filtreringsmöjligheterna så frågan var hur vi skulle få användarna att upptäcka att möjligheten fanns och få dem att börja använda dem. En utmaning var det informationstunga gränssnittet. Vi jobbade fram en rad skisser där facetterna accentuerades och testade dessa på personalen som i olika workshops och omröstningar fick tycka till om förslagen. Utefter det har vi försökt framhäva facetterna bland annat genom att lyfta upp de "viktigaste" och dolt andra i rullgardinsmenyer för att inte så mycket information ska synas på en gång. Vi har även arbetat med färger för att accentuera filtren och ge dem en inramning samt förtydligat rubrikerna.

När det gäller språk och terminologi har vi strävat efter att inte använda så mycket "bibliotekariska" eller tekniska termer. Vi har försökt vara konsekventa och använda samma begrepp i sökverktyget som på bibliotekets övriga webbsidor och även reflekterat över det muntliga språk vi använder med studenterna.

SöderScholar

vetenskapsteori wallén

Sök

Utökad sökning

Fler resurser A-Ö

Hjälp och kontakt

Mina sidor

Menade du: vetenskapsteori för?

7 träffar

Begränsat med: Bibliotekets tryckta och elektroniska samlingar

Sorterade på: relevans

Vetenskapsteori och forskningsmetodik

Göran Wallén 1937-1996 ; 2. uppl.

Tillgänglig

Placering och tillgång ▾ Detaljer ▾ Fler alternativ ▾

Wissenschaftstheorie als Forschungswissenschaft

Radnitzky, Gerard ; Törnebohm, Håkan ; Wallén, Göran

Zeitschrift für allgemeine Wissenschaftstheorie, 1971, Vol.2(1), pp.115-119 [Vetenskapligt granskad tidskrift]

Fulltext tillgänglig

Läs fulltext ▾ Detaljer ▾ Fler alternativ ▾

Begränsa ▾

Bibliotekets tryckta samlingar (1)

Artiklar ur vetenskapligt granskade publikationer (3)

Publikationstyp ▴

Artikel (6)

Bok/E-bok (1)

Visa fler ▾

År ▾

Ämne ▾

Språk ▾

Författare/Upphov ▾

I tidskriften ▾

Bilden visar en sökning i SöderScholar. Till höger syns inramade facetter i rullgardinsmenyer med tydliga rubriker. Första posten i träfflistan visar en bok som också finns som talbok, därav länk till Legimus.

Efter att gränssnittsförändringarna implementerats var det dags att genomföra nya användartester. Den här gången prövade vi ett nytt grepp och använde oss av verktyget Camtasia som spelar in både deltagarens aktivitet på skärmen såväl som röst och ansiktsuttryck. Metoden kallas "thinking aloud" och deltagaren uppmanas att högt säga vad hen tycker och tänker medan de använder verktyget. Dessa tester gav oss ännu mer feedback kring vad som fungerade bra och vad som fortfarande är svårt i verktyget. Vi upplever att Camtasia är ett mycket bra verktyg för användartester och vi kommer fortsätta använda programmet och metoden i framtida tester.

Under våren 2015 ligger vårt fokus i utvecklingsarbetet på att förbättra tillgängligheten i SöderScholar. Genom en API-lösning har vi skapat en koppling till talböckerna som finns i MTM:s katalog Legimus. Studenter som använder talböcker kan på så vis enkelt se i SöderScholar om kursboken redan finns som talbok. Vår målsättning är också att förbättra navigeringen för studenter som läser med skärmläsare. Vi håller på att implementera dolda navigationslänkar i SöderScholar som kan läsas av skärmläsare. Detta ger förhoppningsvis ett bra stöd för användare som surfar med skärmläsare och hjälper dem

InfoTrend vol 67 nr 1 (2015)

21

att snabbt navigera i sökverktyget. Efter implementeringen senare i vår kommer vi att även här utföra tester och se hur det fungerar.

Vi har insett att den här typen av utvecklingsarbete aldrig blir färdigt, det finns ständigt förbättringar att göra samtidigt som det då och då kommer nya versioner och funktioner i verktyget. Men förhoppningen är att det är mödan värt och att resultatet av allt arbete blir ett mera användarvänligt sökverktyg för högskolans studenter.

Om författarna

Johanna Säll

Jag är bibliotekarie och har arbetat på Södertörns högskolebibliotek i drygt 10 år. Där hann jag arbeta med många olika saker men de senaste åren har jag framförallt jobbat med bibliotekets e-resurser, allt från inköp till tillgängliggörande och support. Sedan januari 2015 arbetar jag på Karolinska Institutet, Universitetsbiblioteket där mitt huvudfokus är tillgängliggörande och support gällande e-media. Gränssnitts- och

användbarhetsfrågor ligger mig varmt om hjärtat.

Cattis Hummelstrand

Jag arbetar som enhetschef på Södertörns högskolebibliotek och har ansvar för media och webb. Jag är intresserad av användbarhetsfrågor och har varit en drivande kraft i utvecklingen av bibliotekets webbplats. Har tidigare arbetat på MTM i tio års tid och arbetat för studenter med läs- och skrivsvårigheter.